

Malo danes, malo jutri: pravljice o modrih starih in starkah z vsega sveta.

[Izbrala in priredila] Breda Podbrežnik Vukmir, [uredila in priredila] Klarisa Jovanović ; ilustriral Marko Rop ; [prevedle Breda Podbrežnik Vukmir ... et al.] Medvode: Založba Malinc, 2026, 189 str.

| C – 1. stopnja

| ljudske pravljice | antologije | starost | staranje | modrosti | izkušnje

Dragocena zbirka ljudskih pravljič, »pravljic o modrih starih in starkah z vsega sveta«, je prav tako primerna za bralce vseh starosti in kot nalašč za medgeneracijsko branje! Pravljič so lepo ilustrirane, v toplih barvah, ki ustrezajo zrelim letom. 😊

V knjigi je 36 ljudskih pravljič, ki so razdeljene v skupine *Stara leta*, *Modri nasveti*, *Junaštva in šaljive*. V njih spoznavamo različen odnos do starejših po svetu, predvsem pa njihovo živost in živahnost, modrost in šaljivost.

Spodbude za branje:

V knjigi je tudi več spremnih besedil: uvoda avtoric mag. Brede Podbrežnik Vukmir in Klarise Jovanović toplo priporočam mentoricam in mentorjem branja v spodbudo in za navdih, kako pravljice ponuditi mladim in odraslim bralcem. Na koncu so Slovarček neznanih besed, Bibliografija, zanimiva spremna beseda »Srečevanja s starostjo« Marije Mojce Terčelj, Zahvale ter Stvarno in tematsko kazalo, kar je vse lahko v pomoč.

Pravljice prebiramo eno za drugo, "malo danes, malo jutri", in ob vsaki se lahko malo zamislimo ali nasmejemo, ponavadi pa kar oboje. Kot npr. ob tej slovenski ljudski pravljici iz Porabja, ki ima naslov »Malo danes, malo jutri«: Babico je skrbelo, kdo bo požel veliko njivo žita, vsak dan je hodila tja in jo spraševala. Dedku pa je bilo tega dovolj, nekega dne se je skril v žitu in na njeno vprašanje s spremenjenim glasom odgovoril »Malo danes, malo jutri, pa

bom požeta.« Dedek je po bližnjici stekel domov in babica mu je hitela pripovedovati, kaj ji je odgovorila njiva. »Tudi jaz tako mislim«, ji je odvrnil dedek, nemudoma sta se odpravila na njivo in začela žeti. Tako sta delala vsak dan po malem, dokler nista požela vsega.

Sicer pa tudi za to zbirko veljajo spodbude kot pri prejšnjih dveh zbirkah pravljic z vsega sveta o rožah in drevesih.

Vsekakor so te pravljice še kako primerne za medgeneracijsko branje! Starejši bralci bodo ob njih najbrž obujali spomine in dodajali svoje modrosti. Mlajši bodo pripovedovali izkušnje s svojimi babicami in dedki. Morda bo tudi kdo zapisal kakšno podobno zgodbo.

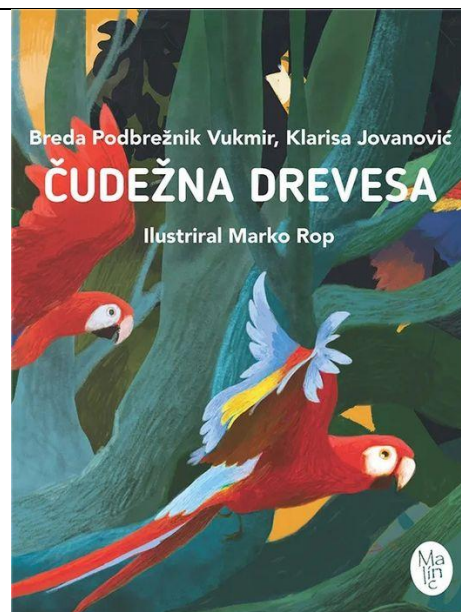
Branje teh pravljic lahko preraste v cel »medgeneracijski projekt«, v katerem razmišljamo o staranju, starejših ljudeh, o odnosu do njih ipd. Vnukinje in vnuki morda prosijo svoje stare starše, da predstavijo kakšen predmet iz otroštva ali drugega življenjskega obdobja, ki jim je ljub ... in jih prosijo tudi, da jih posodijo za razstavo v učilnici ali knjižnici (tudi na hodniku, če jih lahko zaščitimo). Si predstavljate šarm razstave, na katerem so kavni mlinček, skodelice za čaj iz krhkega porcelana, počrnela pipa iz češnjevega lesa, izvezena ruta, album s fotografijami, na katerih sta babica in dedek mlada in imata v naročju otroka itd. Na odprtje razstave povabimo starše in stare starše, beremo, obujemo spomine, pojemo ... in se posladkamo z domačimi piškoti, kakršne smo delali nekoč.

Kako so rože prišle na svet : pravljice o rožah z vsega sveta. [izbrala, uredila in priredila] Breda Podbrežnik Vukmir, [uredila in priredila] Klarisa Jovanović ; ilustrirala Mojca Fo ; [prevedli Anna Rosa Tomšič Jacobs ... et al.] Založba Malinc, 2022, 132 str.

| C – 1. stopnja

| Ljudske pravljice | Antologije | Cvetlice

Čudežna drevesa : pravljice o drevesih z vsega sveta. [izbrala in priredila] Breda Podbrežnik Vukmir in [uredila in priredila] Klarisa Jovanović ; ilustriral Marko Rop ; [prevedli Klarisa Jovanović ... et al.] Založba Malinc, 2024, 175 str.

| C – 1. stopnja

| Drevesa | Ljudske pravljice | Antologije | ljudsko slovstvo

Pričujoči zbirki ljudskih pravljic sta po mnenju mladinskih knjižničarjev namenjeni bralcem v 1. triletju. Velja, otroci v 1. triletju so v t.i. »pravljичnem obdobju«. (Tako je vsaj nekoč veljalo v stroki.) Seveda jih lahko beremo tudi otrokom v predbralnem obdobju. Toda v resnici so takšne – razlagalne – ljudske pravljice namenjen bralcem vseh starosti!

Kako jih lahko beremo za bralno značko?

Najprej si oglejmo obe knjigi! Gre za čarobni antologiji ljudskih pravljic z vseh koncev sveta: v prvi jih je 30 o rožah, v drugi 35 o drevesih. Obe knjigi sta ilustrirani: rože je upodobila Mojca Fo, drevesa pa Marko Rop. Pripravilo ju je več ustvarjalk, saj gre za zbiranje, prirejanje, prevajanje, ilustriranje, oblikovanje itd. Na koncu knjige o rožah so viri in opombe, stvarno kazalo, kazalo po mesecih in letnih časih in tematsko kazalo, kar je lahko v pomoč pripovedovalkam in pripovedovalcem pravljic; v eni od spremnih besed pa je poudarjeno, »središče izbora pa je v resnici v slovenskem prostoru (...), ker šele mednarodni okvir lahko spregovori o bogastvu gradiva, del katerega so tudi slovenske pravljice«. Na koncu knjige o drevesih so prav tako seznam virov, tematsko in stvarno kazalo ter spremna beseda Urše Vilhar *Drevesa, čudežna bitja: pravljice o varovanju narave* (str. 161–167), na katero smo še posebej pozorni!

Naj bi mladi bralec prebral vse pravljice iz knjige in poročal o njih, da bi opravil eno »obveznost« za bralno značko? Lahko prebere vse pravljice 😊, toda poroča naj o zbirki na splošno in o treh pravljicah, ki so mu najbolj všeč. Se strinjamo?

Predlagam pa tudi dve literarni čajanki (matineji, soareji ... pač bralni srečanja), eno o rožah in drugo o drevesih. Z bralci se vnaprej dogovorimo, da vsak (ali še bolje, vsaka dvojica) izbere po eno pravljico in pripravi predstavitev (ustno, kamišibaj, ppt idr.) Omenimo jim, da lahko pripravijo tudi poučne informacije o posameznih rožah in drevesih, pokažejo fotografije idr. Ni treba kaj dosti navodil, bralci se bodo potrudili in bodo ustvarjalni, eni bodo bolj navdušeni nad pravljicami, drugi nad iskanjem informacij o njih. (Spodbujamo branje leposlovnih in neleposlovnih besedil, spodbujamo iskanje informacij in oblikovanje različnih predstavitev, združujemo branje s spoznavanjem narave, biologijo, vrtnarskim krožkom itd.)

Obe antologiji sta kot nalašč tudi za medgeneracijsko in družinsko branje! Na srečanje lahko povabimo tudi vrtnarja in gozdarja (morda bo to že kateri od staršev!).

In najbrž ne bo nič narobe, če z učenkami in učenci 1. triletja obiščemo vrtnarijo, drevesnico in/ali se sprehodimo ob cvetočem travniku in po gozdu. (Na višjih stopnjah bi bila to najbrž težava.) Je pa to lahko idealen sprehod za otroke in njihove starše, ki v spremstvu mentoric branja naredijo bralno srečanje v obliki sprehoda (preverjeno v projektu medgeneracijskega branja Bralne značke).

Posamezni starejši učenci lahko pravljice po svojem izboru berejo skupinam mlajših otrok, npr. v vrtcu ali učencem v 1. in 2. razredu kot spodbudo za učenje branja. (Medvrstniško branje)

Otrokom v predbralnem in zgodnjem bralnem obdobju berem pravljice v nadaljevanjih, vsakič tri. Berem jih tudi starejšim, da jih malo pocrkلام z bralno kopeljo. (V času počitka, v podaljšanem bivanju, pred koncem pouka, ko smo že predelali učno snov, na razredni uri ... ko si vzamemo čas za branje, ko želim otrokom podariti nekaj lepega idr.)

Bi prebrali *Kako je cvetje prišlo na svet* ali pa raje pravljice z naslovi *Greda tulipanov*, *Lokvanj*, *Narcis*, ali pa še raje *Kako je spominčica dobila ime*? Mladi bralci želijo slišati pravljice *Čarobna vijolica*, *Žafran* in *Regrat*.

Bi želeli prebrati najprej slovensko ljudsko *Hrast*, nemško povedko *Drevo spoznanja* ali poljsko ljudsko *Hudič in lipa*? Katera je lepša, ukrajinska *Pajkova mreža* ali japonska *O starcu, ki je suha drevesa spreminjal v cvetoča*?

mag. Tilka Jamnik